

تحریم نفت؛ فرصت تاریخی برای اقتصاد ایران

دکتر روح الله نوری، پژوهشگر موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

گسترش صنعت

سال ۱۳۹۱ از طرف مقام معظم رهبری به عنوان سال "تولید ملی؛ حمایت از کار و سرمایه ایرانی" نامگذاری شد. از سوی دیگر در زمستان سال گذشته آمریکا و کشورهای اروپایی اقدام به برنامه ریزی برای تحریم تدریجی خرید نفت از ایران کردند. سالیان درازی است که خطمشی گذاران، دولتمردان و اقتصاددانان کشور به دنبال کاهش وابستگی اقتصاد ایران به مواد خام به ویژه نفت بوده و هستند. به نظر می رسد با اقدام غرب در تحریم نفتی و بانکی ایران فرصت بی نظیر پیش آمده است که خواسته تاریخی ملت و دولت برای کاهش وابستگی به نفت محقق شود. در این راستا، ایده محوری ارتقای تولید ملی از طریق حمایت از کار و سرمایه ایرانی بسیار تیزبینانه و هوشمندانه طراحی شده تا از یک سو بتواند نقشه دشمن برای تهدید اقتصاد ایران را خنثی کند و از سوی دیگر بتواند زمینه توسعه اقتصاد ایران بدون اتکای به نفت را فراهم آورد.

یکی از تصمیمات هوشمندانه ای که در اواخر سال گذشته اتخاذ و به مرحله اجرا رسید، پیشدستی در عدم فروش نفت به برخی تحریم کننده های نفتی بود. اقدامی که باید با جدیت و قدرت هرچه بیشتر تداوم یافته و در خصوص دیگر کشورها نیز گسترش یابد. در این راستا پرهیز از هرگونه شتاب و عجله در فروش نفت به سایر کشورها نیز باید مدنظر قرار گیرد که نمونه آن را می توان به انعقاد قرارداد مبادله نفت با کالا، بین ایران و هند اشاره کرد که به نظر جای تامل دارد و به میزان زیادی با ایده محوری تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی در تعارض است. مگر نه این است که سال هاست جامعه ایرانی می خواهد خودکفا شود و از اتکا به مواد خام و به ویژه نفت صرف نظر کند، پس مسئولان هم باید از این فرصت تاریخی استفاده کرده و با عزم و اراده راسخ زمینه های تحقق این هدف که اکنون فرصت آن ایجاد شده است را فراهم سازند.

در این راستا، ایده محوری تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی چراغی است که در دست مسئولان قرار گرفته است. آنان باید با محور قرار دادن این چراغ راه، برنامه ها و سیاست های خود را

به صورت جدی و عملیاتی و نه به صورت شعارگونه و برگزاری سخنرانی و همایش، بر حمایت از عوامل تولید به‌ویژه نیروی کار و سرمایه ایرانی متمرکز کنند.

در خصوص حمایت از کار، برنامه‌های راهبردی و عملیاتی برای توانمندسازی، بهبود شرایط معیشتی و تامین اجتماعی و توسعه دانش نیروی کار و تلاش به عنوان یک ارزش مهم اجتماعی، از اولویت‌های اصلی به شمار می‌روند.

در خصوص حمایت از سرمایه ایرانی، فرهنگ‌سازی نحوه استفاده تولیدمحور از سرمایه، ارزشمند تلقی شدن سرمایه، معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری به صورت عملیاتی، جذب سرمایه‌های ایرانیان خارج از کشور به دور از هرگونه تعصبات سیاسی، بهبود فضای کسب و کار و ... از اولویت برخوردارند. به طور کلی چنانچه دولت عزم و صداقت لازم را در گسترش تولید ملی و کاهش اتکای به نفت به صورت عملیاتی نشان دهد، مردم نیز تلاش خواهند کرد، با تلاش و کار هر چه بیشتر و صادقانه به عنوان نیروی کار و سرمایه‌گذار، و با مصرف کالای ایرانی به عنوان خانوار، سهم خود را در استفاده از این فرصت تاریخی ایفا کند.